

ПАРАДИГМА СУЧАСНОГО УКРАЇНСЬКОГО ЗАКОНОДАВСТВА

ДОВЖЕНКО Євгенія Володимирівна - кандидат юридичних наук,
доцент кафедри транспортного права та логістики Національного транспортного
університету
УДК 340.1.

Современное состояние функционирования и развития общественных отношений в Украине характеризуется стремительными преобразованиями и изменениями, которые, в свою очередь, требуют формального закрепления и нормативно-правового регулирования на законодательном уровне. Процесс дальнейшего совершенствования системы законодательства Украины, должен быть направлен на совершенствование механизма правового регулирования важнейших сфер демократической правовой государственности, совершенствование функционирования демократических институтов публичной власти, модернизацию систем социального обеспечения, образования, здравоохранения и т.д..

Один из базовых в юридической науке и практике, а потому и один из наиболее употребляемый в юридической литературе, термин «законодательство» до сих пор остается нормативно не определен. Практически это означает его применение в нормативно-правовых актах наугад.

Довольно распространенное в юридической литературе понимание законодательства как системы нормативно - правовых актов, по нашему мнению, не в полной мере соответствует действительности, поскольку реально в современной Украине законодательство - это взаимосвязанная совокупность актов-документов, содержащих нормы права, а также соответствующие международные договоры, согласие на обязательность которых предоставлено Верховной Радой Украины.

В период формирования в Украине национальной модели права, соответствующей основным принципам развития государства и общества, особую важность приобретает вопрос более четкого и однозначного законодательного урегулирования статуса законодательства. Речь идет, прежде всего, о необходимости формирования законодательной основы для решения целого ряда проблем, а научное прогнозирование развития украинской государственности обеспечит своевременное правовое реагирование на эти преобразования, путем подготовки соответствующей нормативной базы.

Ключові слова: законодавство, закон, нормативно-правовий акт, система, галузь законодавства, галузь права.

Постановка проблеми

Сучасний стан функціонування та розвитку суспільних відносин в Україні характеризується стрімкими перетвореннями та змінами, які, у свою чергу, потребують формального закріплення та нормативно-правового регулювання на законодавчому рівні. Процес подальшого вдосконалення системи законодавства України має бути спрямований на удосконалення механізму правового регулювання найважливіших сфер демократичної правової державності, вдосконалення функціонування демократичних інститутів публічної влади, модернізацію систем соціального забезпечення, освіти, охорони здоров'я тощо [1]. Саме тому удосконалення національної системи законодавства ста-

новить одне з найбільш актуальних питань державотворення.

На етапі розбудови в Україні правової держави стан законодавства зумовлює беззаперечну необхідність його подальшого удосконалення. Проблема може бути вирішена як шляхом прийняття нових законодавчих актів, так і гармонізації останнього, уніфікації та систематизації.

Вирішення зазначених проблем зумовлює низка причин та факторів, серед яких, у першу чергу, слід наголосити на наступних:

- існування деякої кількості нормативно-правових актів, що діють з радянських часів (у відповідності до принципів правонаступництва), а також потреба вирішення проблеми узгодження таких актів із новими, прийнятими за часів незалежності;

- необхідності приведення законодавства у відповідність з об'єктивними умовами суспільного розвитку;

- прийнятті значної кількості нових законодавчих актів, що зумовить вирішення завдання приведення останніх в узгоджену систему;

- визнанні нашої держави міжнародним товариством (у якості повноправного суб'єкта міжнародних відносин), що пов'язано з необхідністю гармонізації та уніфікації національного законодавства відповідно з принципами міжнародного права.

Сприятиме, на думку автора, вирішенню зазначених проблем чітке визначення структури законодавства, де вагоме слово належить правознавцям.

Стан дослідження. Проблематика наукового осмислення структури законодавства тривалий час є предметом досліджень вітчизняних та зарубіжних досліджень. Зокрема, проблеми теоретико-правового розуміння права та законодавства розглядали М.І. Абдулаєв, С.С. Алексєєв, А.З. Георгіца, А.П. Заєць, А.А. Козловський, М.І. Козюбра, А.М. Колодій, С.А. Компров, О.Л. Копиленко, С.Л. Лисенков, В.Ф. Мелашенко, О.В. Петришин, О.Ф. Скакун, О.В. Скрипнюк, М.В. Цвік та ін.

Окремі аспекти структурної побудови законодавства вивчали В.Б. Авер'янов, Ю.В. Баулін, Ю.П. Битяк, О.С. Денисова, О.В. Зайчук, Н.М. Мироненко, Ю.М. Обор-

тов, В.Ф. Погорілко, В.Я. Тацій, О.Ф. Фріцький та ін.

Особливості структури законодавства також досліджували В.В. Лемак, О.Г. Мурашин, О.І. Осауленко, Н.М. Пархоменко, З.О. Погорєлова, П.М. Рабінович, В.М. Шаповал, Ю.С. Шемшученко та ін.

Серед останніх дисертаційних досліджень із зазначених проблем заслуговують на увагу роботи українських науковців В.П. Мельника «Теоретичні проблеми ієрархічної структури законодавства» та Є.П.Євграфової – «Формування системи національного законодавства (деякі питання теорії і практики), а також російської дослідниці С.М. Акулханової – «Конституционное обеспечение единства системы законодательства Российской Федерации».

Разом із тим ціла низка питань, що стосуються проблем структури законодавства, співвідношення з галузями права, ще не знайшла свого належного відображення у дисертаційній, монографічній та спеціальній правовій літературі. Окремі питання, які висвітлені в працях вчених, з огляду на динаміку змісту та структури права, державотворчих процесів, що відбуваються в сучасній Україні, потребують свого логічного продовження та переосмислення.

Виклад основних положень. Один з базових у юридичній науці й практиці, а тому і один з найбільш уживаних у юридичній літературі термін «законодавство» до цього часу залишається нормативно не визначеним. Практично це означає його застосування в нормативно-правових актах навмання. Не прояснює ситуацію з цього питання і Конституція України, де зазначений термін використовується у різних значеннях [2]. Не ліпшим, на думку О.О. Ашуркова, є положення у науковому середовищі, де немає єдності відносно питання обсягу нормативно-правових актів, які охоплюються поняттям «законодавство»[3].

Визначення поняття «законодавство», як вважає О.Ф. Скакун, залежить від змісту, вкладеного в термін «закон», які можна поділити на дві групи :

- 1) закони в матеріальному змісті – усі правові акти, в яких містяться приписи, розраховані на невизначене коло осіб;

2) закони у формальному змісті – правові акти, що прийняті в особливому порядку законодавчою владою [4].

У сучасній юридичній науці існує декілька трактувань визначення «законодавство», серед них:

1) широке розуміння – це система не тільки власне законів, а й усіх джерел (форм) офіційно встановленого об'єктивного права; підзаконні акти, що приймаються президентом, урядом, міністерствами та іншими органами держави, тобто система усіх нормативно – правових актів держави й органів місцевого самоврядування, включаючи акти нижчого рівня (локальні акти);

2) вузьке розуміння – система всіх чинних законів певної держави, упорядкованих певним чином, а також міжнародних договорів, затверджених (ратифікованих) законами Верховної Ради, тобто законодавство – це система всіх законів держави. Таке розуміння законодавства випливає з Конституції України, у якій чітко визначено, що чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана законом Верховної Ради України, є частиною національного законодавства.

Подібні підходи до розуміння поняття «законодавство» є найбільш поширеними серед науковців, однак існує думка про існування так званого універсального або поміркованого підходу до даної проблеми, за визначенням О.Ф Скакун, – «серединне розуміння» (між широким та вузьким) [5].

Прихильники останнього визнають необхідність переходу від широкого розуміння терміну «законодавство», який використовувався у правовій традиції, що дісталася у спадок, коли домінувало уявлення про органічну взаємодію законів та актів, які їх розвивають та конкретизують, до вузького і, в цілому, підтримують концепцію розуміння законодавства виключно як сукупності законів. Вони вважають, що з метою забезпечення в суспільстві верховенства законів у майбутньому раціональніше дотримуватися саме такого трактування законодавства [6]. З огляду на сучасний стан правового регулювання суспільних відносин представники даного напрямку під терміном « законодавство » вважають за доцільне розуміти як закони, так і засновані на них підзаконні нормативно – правові акти [7].

Трактування «законодавства», яке дав і Конституційний Суд України своїм рішенням від 09.07.1998р. №12-рп/98, також не поставило крапку в цій дискусії. Прийняте з питань трудового законодавства, воно стосується певної галузі права і, як вважає автор, не може бути механічно поширене на усе законодавство. Намагання окремих науковців поширити це трактування на загальне поняття «законодавство» є суб'єктивним, що не ґрунтується на наукових засадах.

Досить розповсюджене в юридичній літературі розуміння законодавства як системи нормативно – правових актів, на нашу думку, не повною мірою відповідає дійсності, оскільки реально в сучасній Україні законодавство – це взаємозалежна сукупність актів-документів, що містять норми права, а також відповідні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

Розглядаючи питання законодавства, слід виходити з того, що останнє є не просто сукупність нормативних актів, а цілісна, внутрішньо узгоджена, структурована система. У цьому випадку ми маємо мати на увазі всю систему чинних, взаємодіючих нормативно – правових актів держави, прийнятих у межах повноважень правотворчих органів, а також міжнародних договорів, ратифікованих її законодавчим органом.

Системі законодавства притаманна низка ознак, які характеризують її як статичну і функціональну, насамперед:

- вона є елементом правової системи, більш широкої за обсягом;

- система законодавства має вертикальну (ієрархічну) будову;

- вона має горизонтальну будову, яку утворюють її галузі відповідно до предмета правового регулювання;

- система характеризується цілісністю, системністю, єдиною спрямованістю, де кожен нормативно – правовий акт діє хоча і самостійно, але в єдиній системі відповідно до тих завдань і цілей, які закріплені в конституції, законах, інших вищих за юридичною силою актах;

- система законодавства водночас є і юридичним джерелом права, і формою його існування [8].

Система законодавства, як єдиний комплекс діючих нормативно-правових актів держави, структурованих на складові елементи залежно від характеру врегульованих нормативним актом відносин і його юридичної сили, є досить складним явищем, структура якого може розглядатися в різних аспектах.

Зазвичай, структуру системи законодавства класифікують за такими критеріями:

- предметом правового регулювання (галузева);
- юридичною чинністю актів (субординаційна);
- особливостями форми державного устрою (державно – організаційна).

Розглядаючи складові структури системи законодавства, слід наголосити, що остання, в першу чергу, носить галузевий характер. Зазвичай, галузь законодавства – велике об'єднання нормативно – правових актів за певними сферами правового регулювання суспільних відносин, що характеризуються єдністю змісту і форми та мають системні зв'язки між собою.

Галузева структура законодавства передбачає поділ нормативно – правових актів за предметом регулювання. Вертикальна (субординаційна або ієрархічна) – відображає юридичну цінність актів, відповідно до органів, що їх прийняли. Державно – організаційна передбачає поділ нормативно – правових актів за територіальним значенням (притаманне державам з федеративним устроєм. Окремі такі риси має і законодавство України, що зумовлене наявністю у складі нашої держави Автономної Республіки Крим).

Враховуючи ступінь відповідності галузей законодавства до галузей права, перші, на думку О.Ф. Скакун, поділяються наступним образом:

- галузеве законодавство, яке містить норми однієї галузі права, предметом регулювання якої є певна сфера суспільних відносин, яка вимагає юридично однорідних прийомів впливу. Тут формування галузі йде від юридичного начала – методу: галузь законодавства, як правило, збігається з галуззю права;
- спеціальне (внутрішньогалузеве) законодавство – містить норми підгалузі (рідше інституту) права, предметом регулювання

яких є група (вид) чи сукупність суспільних відносин, яка вимагає юридично однорідних прийомів впливу. В цьому випадку формування галузі йде від юридичного начала – методу: підгалузь чи інститут права складає законодавство, яке є частиною певної галузі законодавства (гірниче, водне, лісове законодавство як внутрішньогалузеві елементи екологічного законодавства);

- комплексне (міжгалузеве) законодавство – містить норми декількох галузей права, які регулюють різні види суспільних відносин, що складають відносно самостійну сферу суспільного життя, яка потребує юридично різнорідних способів впливу, що складається у цілісний комплексний метод. При цьому формування галузі йде не від юридичного начала – методу, а від соціального начала – предмета, і галузь законодавства складається із норм різних галузей права (законодавство про приватизацію, місцеве самоврядування, господарське та ін.) [9]. Дослідження проблем комплексного законодавства дозволить теоретично обґрунтувати існування комплексних галузей права, стосовно яких у юридичній науці відсутня єдина думка. Це питання вимагає, на думку автора, окремого вивчення.

Слід наголосити, що система законодавства є тією правовою дійсністю, в якій реально виявляється і функціонує система права. Без врахування цієї обставини, як слушно зазначає Є.П. Євграфова, ймовірно що хтось не виключаючи і фахівців, дізнається про наявність тих чи інших галузей права, тим більше, коли їх кількість (номенклатура) залежить від дослідників цієї проблеми, коли окрему систему правових норм проголошують «самостійною галуззю права» [10], що досить поширене в сучасній Україні. Проте ця проблема не становить предмету дослідження даної роботи і вимагає окремого вивчення.

Говорячи про систему законодавства, автор вважає за доцільне наголосити на її статичності та функціональності, які проявляються в наступних ознаках:

- вона є елементом правової системи, більш широкої за обсягом;
- система законодавства, як зазначалося вище, має вертикальну (ієрархічну) будову,

у якій нормативно – правові акти розташовуються залежно від їх юридичної сили. Це зумовлено місцем відповідного уповноваженого нормотворчого органу в механізмі держави;

- відповідно до предмету правового регулювання утворюються галузі законодавства, які становлять його галузеву структуру;

- вона характеризується цілісністю, єдиною спрямованістю, де кожний нормативно – правовий акт діє хоча і самостійно, але в єдиній системі відповідно до тих завдань і цілей, які закріплені в конституції, законах, інших вищих за юридичною силою актах. Разом з тим кожний нормативно – правовий акт перебуває в ієрархічних, субпідрядних зв'язках з іншими нормативними актами;

- система законодавства має інтегральний характер, ця властивість виражається в тому, що вона підчас є і юридичним джерелом права, і формою його існування. Ефективність правового регулювання залежить від того, наскільки оптимально система законодавства інтегрує в собі нормативно – правовий матеріал.

З метою підвищення ефективності правового регулювання, а також ведення еталонної бази даних правової інформації, вдосконалення обліку актів законодавства тощо в Україні запроваджено «Класифікатор галузей законодавства», який визначає 38 галузей законодавства України [11].

На сьогодні Класифікатор, як зазначає О. М. Рукосуєва, є однією з методологічних засад систематизації та кодифікації законодавства, без якого неможлива ефективна діяльність із законотворчості, сприяє упорядкуванню законодавства, по суті – він єдине джерело класифікації українського законодавства, основа створення стандарту в галузі класифікації актів законодавства [12].

Подібний підхід до класифікації законодавства має місце і в ряді держав, що утворилися після розпаду СРСР, зокрема в Російській Федерації діє затверджений Указом Президента РФ Загальноправовий класифікатор галузей російського законодавства, який охоплює 48 таких галузей [13], а в Республіці Білорусь – Єдиний правовий класифікатор Республіки Білорусь.

Говорячи про систему законодавства, слід наголосити на його тісному зв'язку з системою права, ці системи співвідносяться

як зміст і форма, а вплив та залежність між ними, як слушно зазначає О.Ф. Скакун, є взаємними. На її ствердження, законодавство держави – форма життя «законодавчого права», тобто права, що сформувалося в суспільстві, санкціоноване і деталізоване вищим законодавчим органом держави. Якщо поняття системи права характеризує сутнісну внутрішню сторону права – його зміст, то поняття системи законодавства відображає основну зовнішню сторону права [14].

Слід зазначити, що проблеми розвитку системи права і системи законодавства, а також їх зв'язків, не є новими. Під час наукових дискусій про сутність та взаємодію цих систем (1938-1940, 1956-1958, 1980-1982 рр.) були зроблені висновки про первинність системи права відносно системи законодавства, більшу об'єктивність системи права і суб'єктивність системи законодавства, взаємний вплив систем, в т.ч. за рахунок комплексних та вторинних утворень, недостатність предмета та метода правового регулювання як сталих критеріїв поділу системи права на галузі для сучасної правотворчості.

Одним з головних висновків зазначених дискусій, як зазначає С.А. Калінін, є визнання цих систем як об'єктивно існуючих форм відображення нормативного масиву, що зумовило неможливість і недоцільність діяльності щодо їхньої тотожності у зв'язку з виконанням кожною з них власних функцій. У той же час висновки третьої дискусії про сутність системи права (1982р.) не були повністю сприйняті теорією та практикою, так як починаючи з 1986р. , зазначені проблеми втратили свою актуальність у зв'язку з появою якісно інших проблем (перебудова та пов'язані з нею процеси). Тому багато сучасних науковців оперують ще висновками другої дискусії про сутність права [15].

Відмінність між системою законодавства та системою права, як вважає Ю. А. Ведерніков, полягає в тому, що :

- система законодавства – видима, зовнішня форма системи права, а система права є невидимою, оскільки відображає внутрішню будову права;

- система законодавства – сукупність нормативно-правових актів, а система права – це сукупність норм права;

- у системі законодавства нормативно-правові акти об'єднані за галузями та інститутами законодавства, а у системі права норми права логічно розподілені за галузями, підгалузями та інститутами;

- система законодавства може мати як горизонтальну (галузеву), так і вертикальну (ієрархічну) побудову, а система права має тільки горизонтальну (галузеву) структуру, складається з галузей права, які мають свій предмет і метод правового регулювання;

- первинний елемент системи законодавства – стаття правового акту, що містить нормативний припис, який, як правило, не має всіх трьох структурних елементів логічної норми права, а первинний елемент системи права – норма права зі своєю структурою: гіпотеза, диспозиція, санкція;

- система законодавства – результат цілеспрямованої діяльності уповноважених суб'єктів і тому в її формуванні наявний суб'єктивний момент, а система права формується об'єктивно – відповідно до реально існуючої системи суспільних відносин;

- структурні елементи системи законодавства, як правило, мають зовнішні реквізити (назви розділів, глав, статей та ін.), а структурні елементи системи права таких реквізитів не мають [16].

Встановлення правильного співвідношення між системою права і системою законодавства – важливе теоретичне завдання, а належне його розв'язання покликане забезпечити доступність, скорочення небажаної множинності актів, їх узгодженість і правильне застосування на практиці.

Висновки. Сучасна система національного законодавства – єдиний за своєю соціальною спрямованістю та призначенням в суспільному житті комплекс усіх чинних взаємопов'язаних нормативно – правових актів держави, який поділяється на складові (галузі) відповідно до характеру регульованих відносин різних сфер життя, а також від місця органів, що приймають нормативні акти, у загальній ієрархічній системі органів держави.

Дослідження законодавства як системи – одна зі значущих проблем сучасної юридичної науки, що знаходиться у тісному зв'язку з іншими галузями наукового знання, у пер-

---

шу чергу, з філософією та методологією науки. Філософське трактування системних понять дозволяє відкрити нові перспективи у розвитку юридичної думки, править за первинний ступінь у розробці багатьох конкретних питань юридичної науки (теоретичних основ системи законодавства, структурного та функціонального дослідження системи останнього).

У період формування в Україні національної моделі права, яка б відповідала основним засадам розвитку держави та суспільства, важливе значення набуває питання більш чіткого та однозначного законодавчого врегулювання статусу законодавства. Йдеться передусім про потребу формування законодавчої основи для вирішення цілої низки проблем, пов'язаних із:

-по-перше, більш чітким визначенням терміну « законодавство» та його ознак, співвідношення із термінами «правовий акт», «нормативно-правовий акт»;

- по-друге, формуванням чітких та однозначних вимог до реалізації уповноваженими органами державної влади, органами місцевого самоврядування своїх нормотворчих повноважень;

- по-третє, визначенням вимог, процедури та етапів нормотворчого процесу;

- по-четверте, визначенням юридичної сили акту законодавства; - по-п'яте, визначенням засад та принципів чіткої, доступної та ефективної ієрархічної структури законодавства.

У полі зору наукових досліджень чинне місце мають заняті питання структури законодавства, насамперед, існування його комплексних галузей, що дозволить науково обґрунтувати існування комплексних галузей права та виникнення нових галузей останнього, що має останнім часом поширений характер.

Динамічний характер суспільних перетворень, що відбуваються в житті нашої держави, зумовлює постійну необхідність вдосконалення законодавства. Наукове прогнозування розвитку української державності забезпечить вчасне правове реагування на ці перетворення, шляхом підготовки відповідної нормативної бази.

Література

1. Рекомендації XI Міжнародної науково-практичної конференції «Законодавство України: проблеми та перспективи розвитку» Київського університету права НАН України 28 січня - 1 лютого 2010р. –Електронний ресурс – Режим доступу – [http:// Kul. Kiev. UA/ imeges/ recomend](http://kul.kiev.ua/imeges/recomend).

2. Конституція України: Закон України від 28 червня 1996 р. // Відомості Верховної Ради України – 1996.-№ 30. –С. 141.

3. Ашурков О.О. Структура зовнішньоекономічного законодавства // Международная научно-практическая интернет-конференция «Экономико-правовые исследования в XXI веке»- [Електронний ресурс] – Режим доступу – [www. hozpravo. com. ua/ conferences](http://www.hozpravo.com.ua/conferences)

4. Скакун О.Ф. Теорія права і держави: Підручник – 2 видання / О.Ф. Скакун – К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010.- 520с.

5. Скакун О.Ф. Цитов. Робота.

6. Ашурков О.О. Цитов. Робота.

7. Петришин О., Лук'янов Д. Законодавство України у сфері державної безпеки: загальнотеоретичні підходи до визначення -// О. Петришин, Д. Лук'янов . Вісник Академії правових наук України. – 2009.-№2 (57) – С. 13-24.

8. Загальна теорія держави і права : [Підручник для студентів юридичних вищих навчальних закладів]/ М.В. Цвік, О.В. Петришин, Л.В. Авраменко та ін. За ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України М.В. Цвіка, д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О.В. Петришина. – Харків.; Право, 2009.- 584с.

9. Скакун О.Ф. Теорія держави і права: Підручник. Пер. з рос./ О.Ф. Скакун – Харків.; Консум, 2001. – С.254-255.

10. Євграфова Є.П. Формування системи національного законодавства (деякі питання теорії і практики). – Автореферат дисерт. На здоб. Наук. Ступ. Канд.. юр. Наук. – Харків, 2005.- 19с.

11. Про затвердження Класифікатора галузей законодавства України. Наказ Міністерства юстиції України від 2 червня 2004 року № 43/5.- [Електронний ресурс] – Режим доступу – [http:// www.minjust. gov.ua](http://www.minjust.gov.ua)

12. Рукосуєва О.М. Класифікація законодавства України за галузями. // О.М. Рукосуєва.- Бюлетень Міністерства юстиції України. – № 7 (33).-2004.- С.151-154.

13. Теория государства и права : Учебник для вузов/ Под ред. проф. М.М. Рассолова.- 2-е изд. Перераб. и доп. – М.; ЮНИТИ – ДАНА, Закон и право, 2004. - С. 346.

14. Скакун О.Ф. Теорія права і держави: Підручник. – 2-ге видання. –К.: Алерта; КНТ; ЦУЛ, 2010. – С. 313.

15. Калинин С.А. Классификация нормативного массива как инструмент совершенствования права Республики Беларусь. / С.А. Калинин.- Право и де-

SUMMARY

Current status of the operation and development of public relations in Ukraine is characterized by rapid changes and changes that in turn require formal consolidation and legal regulation by law. The process of further improvement of the legislation of Ukraine, should be aimed at improving the mechanism of legal regulation of the major areas of democratic legal state, improving the functioning of the democratic institutions of public governance, modernization of social security, education, public health and so on.

One of the basic in legal science and practice, and therefore one of the most common in the legal literature. The term "legislation" so far is legal is not defined. In practice this means its use in legal acts at random.

Fairly common in the legal literature understanding of law as normative - legal acts in our opinion, does not fully correspond to reality because reality in modern Ukraine legislation - a set of interconnected acts of documents that contain the rule of law and the relevant international treaties ratified to be bound by the Verkhovna Rada of Ukraine.

The system of law as a single set of existing legal acts of the state, structured into its constituent elements, depending on the nature of relations regulated piece of legislation and its legal effect is rather complex phenomenon, whose structure can be viewed in different ways.

During the formation of the Ukraine national model law that would meet the basic principles of state and society, the importance is the question of a clear and unambiguous legal regulation of the status of legislation. It is primarily about the need to establish the legal framework for addressing a number of issues.

The dynamic nature of social transformations taking place in the life of our country, makes a constant need to improve legislation. Scientific forecasting of Ukrainian statehood provide timely legal response to these changes, by preparing an appropriate regulatory framework.

мократия. Сборник научных трудов БГУ. – Минск, – № 21,- 2010. – С. 55-62.

16. Ведерников Ю.А., Грекул В.С. Теорія держави та права: Навчальний посібник. – 4-е вид. доп. і перероб. К.: Центр навчальної літератури, 2005.- 224с.